Er Bubbi byggir eÃ°a byggir Bubbi?

Eflaust kannast margir viÃ° teiknimyndapersÃ³nuna hÃ©r aÃ° neÃ°an.

Ã?etta er sÃ¶guhetjan Ã bresku barnaÃ¾Ã¡ttunum *Bob the Builder*, en eins og nafniÃ° gefur til kynna fjalla Ã¾eir um hÃºsamiÃ°inn Bob. Ã?Ã¦ttirnir voru lengi sÃ½ndir Ã¡ Ã•slandi og eins og venjan er meÃ° barnaefni fÃ©kk smiÃ°urinn geÃ°Ã¾ekki Ãslenskt nafn, *Bubbi*.

Ã•slenskt heiti Ã¾Ã¡ttanna er um margt forvitnilegt. Ã?aÃ° er ekki alveg hliÃ°stÃ¦tt enska heitinu, t.d. heita Ã¾Ã¦ttirnir ekki *HÃºsasmiÃ°urinn Bubbi* eÃ°a *Bubbi hÃºsasmiÃ°ur*. Ã• staÃ° Ã¾ess aÃ° nota nafnorÃ°, lÃkt og gert er Ã ensku ÃºtgÃ¡funni, er nefnilega notuÃ° sÃ¶gn: *Bubbi byggir*. **EÃ°a hvaÃ°?**

Ã?egar orÃ°myndinni *byggir* er flett upp Ã BeygingarlÃ½singu Ãslensks nÃºtÃmamÃ¡ls virÃ°ist aÃ°eins eitt koma til greina: um er aÃ° rÃ¦Ã°a sÃ¶gnina *byggja* Ã annarri/Ã¾riÃ°ju persÃ³nu nÃºtÃ°. Ã?rÃ¡tt fyrir Ã¾aÃ° virÃ°ast fjÃ¶lmargir mÃ¡lnotendur (Ã³meÃ°vitaÃ°) lÃta Ã¡ *byggir* Ã *Bubbi byggir* sem nafnorÃ°. SjÃ¡lf man Ã©g eftir Ã¾vÃ aÃ° hafa horft Ã¡ *Bubba byggi* sem barn og Ã¡ netinu er aÃ° finna Ã³tal dÃ¦mi Ã¾ar sem *byggir* er beygt lÃkt og Ã¾aÃ° sÃ© hliÃ°stÃ¦tt orÃ°inu *lÃ¦knir*. HÃ©r aÃ° neÃ°an mÃ¡ sjÃ¡ nokkur dÃ¦mi (smella mÃ¡ Ã¡ nÃºmer dÃ¦manna til aÃ° sjÃ¡ uppruna Ã¾eirra).

(1) Ã?Ã¡nÃ¦gja meÃ° stÃ¦ltari Bubba byggi

(2) BÃ³kin fjallar um Bubba byggi og fÃ©laga

(3) RuglaÃ°i saman Bubba byggi og Bubba Morthens

(4) Ã?aÃ° verÃ°ur glatt Ã¡ hjalla hjÃ¡ Bubba byggi og fÃ©lÃ¶gum

(5) [â?¦] segir Curtis Jobling, skapari Bubba byggis

(6) [â?¦] Ã staÃ° teiknimyndapersÃ³nunnar Bubba byggis

Sams konar dÃ¦mi mÃ¡ finna Ã umrÃ¦Ã°um um Ã¾Ã¦ttina sem maÃ°urinn hÃ©r aÃ° neÃ°an, Gunnlaugur Helgason, stÃ½rir.

Ã• Ã¾Ã¡ttunum er fylgst meÃ° framkvÃ¦mdum Ã¡ Ãslenskum heimilum. Ã?eir nefnast *Gulli byggir* og nafn Ã¾Ã¡ttanna er vÃ¦ntanlega stÃ¦ling Ã¡ heiti Ã¾Ã¡ttanna um Bubba.

(7) Gmg Ã©g elska Gulla byggi

(8) Ekki missa af [â?¦] nÃ½jum Ã¾Ã¡ttum meÃ° Gulla byggi

(9) Svona setur Ã¾Ãº upp ÃºtiserÃurnar aÃ° hÃ¦tti Gulla byggis

LÃkt og Ã dÃ¦mum (1â??6) mÃ¡ Ã¾arna sjÃ¡ *byggir* beygt Ã Ã¶llum aukafÃ¶llum.

En getur veriÃ° aÃ° *Bubbi byggir* hafi frÃ¡ upphafi veriÃ° hugsaÃ° eins og *Bubbi hÃºsasmiÃ°ur*, Ã¾.e. aÃ° *byggir* sÃ© nafnorÃ° sem beygist eins og *lÃ¦knir*? Ã?aÃ° stuÃ°lar jÃº viÃ° *Bubbi*, annaÃ° en til dÃ¦mis (*hÃºsa*)*smiÃ°ur.* Eins og Ã¡Ã°ur kom fram kemur Ã¾Ã³ ekkert upp nema sÃ¶gnin *byggja* Ã¾egar leitaÃ° er aÃ° *byggir* Ã BÃ•N. Til er samsetta orÃ°iÃ° *faÃ°mbyggir* en Ã¾aÃ° er Ã¾Ã³ sagt sjaldsÃ©Ã° orÃ° Ãºr skÃ¡ldamÃ¡li. Ã?aÃ° er Ã¾vÃ kannski hÃ¦piÃ° aÃ° Ã¾Ã½Ã°andinn hafi hugsaÃ° orÃ°iÃ° *byggir* sem nafnorÃ°. SlÃk tÃºlkun er Ã¾vÃ sennilega frekar seinni tÃma tilraun mÃ¡lnotenda til aÃ° beygja heiti Ã¾Ã¡ttanna Ã heild sinni.

Ef viÃ° gerum rÃ¡Ã° fyrir aÃ° *byggir* sÃ© sannarlega (hugsaÃ° sem) sÃ¶gn mÃ¡ spyrja sig hvort Ã¾aÃ° sÃ©u ekki einhverjir sem skynji orÃ°iÃ° sannarlega Ã¾annig. Ã?eir myndu Ã¾Ã¡ kannski beygja heiti

Ã¾Ã¡ttanna meÃ° Ã¾vÃ aÃ° hafa sÃ¶gnina Ã nafnhÃ¦tti, Ã¾.e. segjast horfa Ã¡ *Bubba byggja*. Ã?g fann Ã¶rfÃ¡ slÃk dÃ¦mi (en engin um *Gulla byggja*):

(10) EKKI missa af... ...Bubba byggja (nafnhÃ¡ttur)

(11) (â?¦] horfÃ°i hin Ã¡ Bubba byggja (nafnhÃ¡ttur)

(12) Allt Ã einu er Ã©g farin aÃ° horfa Ã¡ Bubba byggja (nafnhÃ¡ttur)

Ef *byggja* Ã Ã¾essum dÃ¦mum er nafnhÃ¡ttur* er spurning hvers vegna mÃ¡lnotendur virÃ°ast sÃÃ°ur horfa Ã¡ *Bubba byggja* en *Bubba byggi*. Er kannski bara best aÃ° sleppa Ã¾vÃ aÃ° reyna aÃ° beygja Ã¾ennan seinni hluta heitisins, Ã¾.e. horfa Ã¡ *Bubba byggir*? EÃ°a sleppa Ã¾vÃ alveg aÃ° beygja heiti Ã¾Ã¡ttanna, Ã¾.e. horfa Ã¡ *Bubbi byggir*? Til eru dÃ¦mi um hvort tveggja. Ã• fyrsta lagi:

(13) RÃÃ°a drepa giftast? PÃ³stinn PÃ¡l, Bubba Byggir eÃ°a Samma BrunarvÃ¶rÃ°?

(14) Allir kannast viÃ° smiÃ°inn duglega, hann Bubba byggir

Ã• dÃ¦mum (13â??14) er aÃ°eins nafn sÃ¶gupersÃ³nunnar beygt. Ã• (13) er *Bubba* vÃ¦ntanlega Ã¾olfall, miÃ°aÃ° viÃ° *PÃ³stinn PÃ¡l* og *Samma BrunarvÃ¶rÃ°*, Ã¾Ã³tt *giftast* stÃ½ri Ã¾Ã¡gufalli. Ã• (14) er *Bubba* lÃka Ã¾olfallsmynd.** Ã• Ã¶Ã°ru lagi:

(15) Ã©g Ã¾arf aÃ° horfa Ã¡ BUBBI BYGGIR og STUBBANA allan liÃ°langann daginn!!! *rÃfÃhÃ¡r*

(16) leyfÃ°i drengnum aÃ° halda Ã¡fram aÃ° horfa Ã¡ Bubbi byggir

Ã• dÃ¦mum (15â??16) er heiti Ã¾Ã¡ttanna lÃ¡tiÃ° alveg Ã³beygt. Ã• dÃ¦mi (15) Ã¦tti maÃ°ur von Ã¡ Ã¾olfalli (Ãºt frÃ¡ *horfa Ã¡*) og raunar er heiti hins Ã¾Ã¡ttarins sem nefndur er beygt (*STUBBANA*). Ã• (16) byggist maÃ°ur lÃka viÃ° Ã¾olfalli.

LjÃ³st er aÃ° mÃ¡lnotendur fara Ã³lÃkar leiÃ°ir viÃ° aÃ° tala um Ã¾Ã¦ttina um Bubba. Ã?aÃ° er ekki Ã³vÃ¦nt aÃ° fÃ³lk reyni aÃ° beygja heiti Ã¾eirra, enda er Ãslenska mikiÃ° beygingamÃ¡l. Heiti bÃ³ka, kvikmynda, Ã¾Ã¡tta, hljÃ³msveita o.s.frv. eru oft beygÃ° Ã heild sinni en stundum er spurning hversu langt Ã¡ aÃ° ganga. Til dÃ¦mis gÃ¦ti einhverjum Ã¾Ã³tt eÃ°lilegt aÃ° lesa *JÃ³n Odd og JÃ³n Bjarna* en ekki aÃ° hlusta Ã¡ lÃ¶g meÃ° Ã?Ã©r og mÃ©r.

Hneigist mÃ¡lnotendur yfirhÃ¶fuÃ° til Ã¾ess beygja heiti Ã¾Ã¡ttanna um Bubba er auÃ°vitaÃ° ekkert mÃ¡l aÃ° beygja nafn sÃ¶guhetjunnar. MÃ¡liÃ° vandast hins vegar Ã¾egar kemur aÃ° *byggir*. Svo virÃ°ist sem um sÃ© aÃ° rÃ¦Ã°a sÃ¶gn sem er Ã¾Ã³ iÃ°ulega tÃºkuÃ° og beygÃ° sem nafnorÃ°. Ekki eru auglj Ã³sar Ã¡stÃ¦Ã°ur fyrir Ã¾vÃ. Einhverjir gÃ¦tu taliÃ° Ã¾etta Ã¡hrif frÃ¡ upprunalega heiti Ã¾Ã¡ttanna, *Bob the builder*, Ã¾.e. aÃ° Ãslenskir mÃ¡lnotendur skynji *byggir* sem nafnorÃ° Ã¾ar sem *builder* er nafnorÃ°; aÃ° Ã¾Ã¡ttaheitiÃ° sÃ© eins uppbyggt Ã¡ Ãslensku og ensku. SjÃ¡lf tel Ã©g Ã¾etta Ã³lÃklegt, aÃ° minnsta kosti Ã¡ Ã¾etta tÃ¦past viÃ° um Ã¾Ã¡ sem horfÃ°u Ã¡ Ã¾Ã¦ttina sem bÃ¶rn og lÃ¦rÃ°u fyrst Ãslenska heitiÃ°.

HvaÃ° segir Ã¾Ãº, kÃ¦ri lesandi? Horfir Ã¾Ãº Ã¡ *Bubbi byggir*, *Bubba byggir*, *Bubba byggi* eÃ°a *Bubba byggja*?

Athugasemdir viÃ° texta

* Ã?nnur og langsÃ³ttari tÃºlkun gÃ¦ti veriÃ° aÃ° *byggja* sÃ© aukafallsmynd nafnorÃ°s, lÃkt og t.d. *frumbyggja*. Grunnmynd Ã¾ess orÃ°s er Ã¾Ã³ vissulega *frumbyggi* en ekki *frumbyggir*.

** Ef *byggir* er tÃºlkaÃ° sem nafnorÃ° mÃ¡ tÃ¦knilega sÃ©Ã° Ãmynda sÃ©r aÃ° Ã dÃ¦mum (13â??14) sÃ© um Ã¾olfall aÃ° rÃ¦Ã°a â?? Ã¾olfallsmyndin *lÃ¦knir* er jÃº til Ã¾Ã³ aÃ° Ã¾aÃ° sÃ© ekki staÃ°almÃ¡l. Ã?etta er Ã¾Ã³ ansi langsÃ³tt.

Myndir

Ivan Henao. Unsplash.

BBC. (1991). *Bob the Builder*. Wikipedia. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/c/c5/Bob_the_builder.jpg

YouTube-sÃÃ°a Gulla byggis/byggja/byggir.